

A Társulás területén megvalósult és jelenleg folyó beruházások ismertetése

A megvalósult Mecsek-Dráva Hulladékgazdálkodási Program bemutatása

A Mecsek-Dráva Programot 2002. szeptemberében fogadta el a Kormány. 2003-ban az érintettek megkötötték a Mecsek-Dráva Önkormányzati Együtműködési Megállapodást. Összesen 313 tagtelepüléssel létrejött 2006-ban a Mecsek-Dráva Regionális Szilárdhulladék Kezelő Rendszer létrehozását célzó Önkormányzati Társulás (továbbiakban Társulás). A Társulás a Dél-Dunántúli régió három megyéjének településeinek többségét magába foglalja, több mint 420.000 fő lakossággal.

A Somogy, Tolna és Baranya megyét érintő beruházás közel 20 milliárd forintos bekerülési költségének 70%-át az Európai Unió állja: az Európai Bizottság 68 millió eurót hagyott jóvá a projektre. A program célja az ország legfejlettebb hulladékkezelési rendszerének kialakítása volt, amelyben a keletkezett hulladék 70%-a – feldolgozást követően – újrahasznosításra kerül. További cél a szelektív gyűjtés elterjesztése a régióban, ahol egyébként évente kb. 200 ezer tonnányi hulladék keletkezik. Az új és korszerű hulladékgazdálkodási rendszernek köszönhetően az egész Dél-dunántúli régió környezeti állapotában is pozitív változások történtek.

A projekt fő szakmai céljai

- a hulladékok előírt arányú anyagában való hasznosítása,
- a vegyesen gyűjtött hulladékokból előkezelés után az energetikailag hasznosítható frakció leválasztása,
- a bomló szerves hulladékok stabilizálása irányított eljárással,
- a lerakásra kerülő hulladék minimalizálása,
- valamint a hulladék-megelőzés elősegítése a házi komposztálás feltételeinek megteremtésével és a lakossági szemléletformálás eszközeivel.

A hulladékgazdálkodási projekt céljait az alábbiak révén éri el:

- **Szerves hulladék lerakótól történő eltérítése:** 2 db mechanikai-biológiai kezelő, 1 db komposztáló
- **Lerakással történő ártalmatlanítás:** 1 db hulladéklerakó, 4 db átrakó állomás
- **Szelektív gyűjtés:** 2 db hulladék válogatómű, 22 db hulladékudvar, 820 db szelektív gyűjtőpont szelektív hulladékgyűjtő gépjárművek és edényzetek
- **Hulladék keletkezésének megelőzése:** fokozott környezettudatos PR tevékenység, 10 ezer házi komposztáló beszerzése

Megvalósult regionális hulladékkezelő központok Kökényben, Marcaliban

A vegyesen gyűjtött maradék hulladékot két központban (**Kökény 150 ezer t/év, Marcali 30 ezer t/év**) mechanikai-biológiai kezeléssel tovább osztályozzák.

A nem hasznosítható hulladékok lerakására **hulladéklerakó** létesült **Kökényben 850 ezer m³** kapacitással. Marcaliban saját beruházásban épült a lerakó, ahol Marcali-Nagyatád térségében keletkező hulladék helyezhető el.

Válogatóművek:

A megvalósított technológia kialakítása során sikerült a legkorszerűbb eljárások hazai és helyi gazdaságossági viszonyokhoz való adaptálást elvégezni, ezért a projekt kimenetei hosszú távú stabilitást biztosítanak. A Magyarországon korábban még nem alkalmazott komplex hulladék-előkezelő rendszer lehetővé teszi a lerakásra kerülő hulladék mennyiségének minimalizálását, illetve magába foglalja az energetikai hasznosítás lehetőségeit is a másodlagos tüzelőanyagok keresleti és kínálati piaci A megépítendő **válogatóművek (Kökény: 30 ezer tonna/év, Barcs: 10 ezer tonna/év)** a szelektíven gyűjtött hulladékok (papír, műanyag, fém) ipari előkészítését végzik. A bekerülő hulladékot az ipar igényeinek megfelelően különböző frakciókra válogatják, majd a fajtiszta anyagokból bálákat készítenek. A válogatómű végterméke a bála, amely értékesítésre, és ezáltal újrahasznosításra kerül. A hulladék válogatása jelentős kézimunkát igényel, így a térségben elsősorban a könnyű fizikai munkát vállalók számára kínál munkalehetőséget.

Átrakóállomások:

4 átrakóállomás 53 ezer tonnás kapacitással

A projekt területén logisztikai szempontok szerint gyűjtőkörzetek kerülnek kialakításra. Az egyes gyűjtőkörzetek hulladékait vagy közvetlen beszállítással, vagy átrakóállomáson keresztül juttatják el a hulladékkezelő központokba. A **négy átrakóállomás** kapacitása 53 ezer tonna/év.

Az átrakóállomások kapacitása:

- Kaposzekcső: 14 ezer tonna
- Pécs: 12 ezer tonna
- Szentlőrinc: 15 ezer tonna
- Barcs: 12 ezer tonna

22 hulladékudvarból álló hálózat

A szelektív gyűjtést segíti a **hulladékudvar hálózat** (22 db hulladékudvar), illetve átrakóállomások kialakítása (4 db átrakóállomás) is. Minden 13-15 település számára van egy elérhető távolságban lévő **hulladékudvar**.

A hulladékudvarokban a lakosságnál keletkező szelektíven gyűjthető hulladékok (papír, fém, műanyag, zöldhulladék stb.), a nagyméretű hulladékok (bútor, lom) háztartási készülékek és veszélyes hulladékok helyezhetők el a lakosság számára díjmentesen. Az itt keletkezett hulladékok a válogatóműbe kerülnek.

A projekten belül **10 ezer db házi komposztáló edény** beszerzésére került sor, melyek igény szerint kerültek kiosztásra a Társulás Önkormányzatainak lakosai között.

Hulladékudvarok megvalósult helyszínei:

• Pécs (2 db)	• Oroszló	• Vése
• Kaposszekcső	• Siklós	• Bükkösd
• Barcs	• Bóly	• Harkány
• Marcali	• Curgó	• Mágocs
• Szentlőrinc	• Kétújfalu	• Szentlászló
• Szigetvár	• Homokszentgyörgy	• Sellye
• Nagyatád	• Lábod	• Nagyharsány

Több mint 800 szelektív gyűjtősziget

A hasznosítási célok teljesítése érdekében a szelektív gyűjtés – **gyűjtőszigetek telepítésével (820 db)** – minden településen bevezetésre került. A nyertes vállalkozó feladata volt a helyszínek (ismételt) felmérése és a megfelelő gyűjtőpontok helyszíneinek megtalálása az üzemeltetővel és a településsel való egyeztetést követően.

A gyűjtéshez **240 literes egyedi gyűjtőedények** kerültek kihelyezésre. Ebbe az edénybe gyűjthető a papír, műanyag, fém és a kombinált csomagolóeszközök (hasznosítható hulladékok).

Az üveg hulladékok elkülönített gyűjtése a közterületeken elhelyezett **üvegyűjtő konténerek (150 db)** kihelyezésével oldódott meg.

Pécsett a lakótelepi részeken sikeresen működik – a gyűjtőszigetek mellett – a lépcsőházi szelektív gyűjtés is. Ennek a rendszernek a bővítését 1.100 literes edények kihelyezésével valósult meg, amelybe a családi házas gyűjtéshez hasonlóan gyűjthető **a papír, műanyag, fém és a kombinált csomagolóeszközök.**

A gyűjtőszigetek mellett a nagyobb városok és a városokkal szomszédos települések családi házas területein elindult a **házhoz menő szelektív gyűjtés** (60 ezer háztartásban).

Házhoz menő szelektívgyűjtés

A városok családi házas övezeteiben, illetve a 15 ezer főt meghaladó települések közvetlen körzetében házhozmenő szelektívgyűjtés valósult meg. A gyűjtéshez 240 literes egyedi gyűjtőedények kerültek kihelyezésre. Ebbe az edénybe gyűjthető a papír, műanyag, fém és a kombinált csomagolóeszközök. Az üveg hulladék elkülönített gyűjtését a közterületeken elhelyezett üvegyűjtő konténerekkel oldják meg. A házhoz menő hasznosítható hulladékgyűjtése kéthetes gyakorisággal zajlik.

Pécsett a lakótelepi részeken sikeresen működik – a gyűjtőszigetek mellett – a lépcsőházi szelektívgyűjtés is. Ennek a rendszernek a bővítésére 1.100 literes edények lettek kihelyezve, amelybe, a családi házas gyűjtéshez hasonlóan gyűjthetők a papír, a műanyag, a fém és a kombinált csomagolóeszközök.

Házhoz menő szelektív gyűjtéssel 65 ezer háztartás (**65 ezer db 240 literes kék edénnyel**), illetve 2000 lépcsőház, kb. 30 ezer lakás (**2 ezer db 1100 literes piros edény**) tudunk elérni.

Zöldhulladék gyűjtés

A Pécsett korábban bevezetett házhozmenő zöldhulladék gyűjtés a kertés övezetekben a projektben is folytatódott. A gyűjtéshez 80 literes egyedi biohulladék gyűjtőedények kerültek kihelyezésre 25 ezer háztartáshoz (**25 ezer db 80 literes barna edény**) A kökényben megépült zöldhulladék komposztáló kapacitása 9 750 tonna/év.

Ezen felül **10 ezer háztartáshoz házi komposztáló edény** került kihelyezésre.

Gyűjtőjárművek

A projektben szelektív és a zöldhulladék gyűjtési célokhoz a következő gépjárművek kerültek beszerzésre:

- 12 db Tömörítőlapos hulladékgyűjtő gépkocsi, min 16 m³-es felépítménnyel, hasznos teherbírás: min. 4800 kg, szelektív gyűjtéshez,
- 4 db Tömörítőlapos hulladékgyűjtő gépkocsi, min 16 m³-es felépítménnyel, hasznos teherbírás: min. 4600 kg, szelektív gyűjtéshez,
- 2 db Tömörítőlapos hulladékgyűjtő gépkocsi, min 16 m³-es felépítménnyel, hasznos teherbírás: min. 4800 kg, zöldhulladék gyűjtéshez,
- 1 db Tömörítőlapos hulladékgyűjtő gépkocsi, min 16 m³-es felépítménnyel, hasznos teherbírás: min. 4600 kg, zöldhulladék gyűjtéshez,
- 2 db Biohulladék és szelektívgyűjtő edények mosására, tisztítására alkalmas gépjármű,
- 1 db Veszélyes hulladék gyűjtő teherautó,

Rekultiváció

A Program másik különálló eleme a tagtelepüléseken a korábbi hulladéklerakási gyakorlat megváltoztatása volt, a régi lerakók teljes rekultiválásával, illetve az illegális hulladéklerakók kialakulásának megakadályozásával, meglévő illegális lerakók felszámolásával. Ennek keretében 88 elavult, a környezetet erősen szennyező, bezárt hulladéklerakó sorsa rendeződött a Program megvalósulása során. Csökkent ezzel a környezeti kockázat, megvalósult a vízbázisok védelme és megszűnt a talajszennyezés

Jelenleg futó új programunk

A Program által megvalósult infrastruktúrák képezik az Ön településén is működő hulladékgazdálkodási közszolgáltatás gerincét. A Program 2012-ben történt befejezését követően Társulásunk elkötelezett a rendszer működtetésében és továbbfejlesztésében. Ezért a **Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulás Pécs-Kölkényi Regionális Hulladékkezelő Központ elkülönítetten gyűjtött hulladék előkezelési rendszerének fejlesztésére KEHOP-3.2.1.-15-2017-00029** azonosítószámmal pályázatot nyújtott be. A **projekt összköltsége: 1.269.778.928 Ft** (egymilliárd-kétszázhatvankilencmillió-hétszázhetvennyolcezer-kilencszázhuszonnyolc forint).

Támogatás kedvezményezettje: Mecsek-Dráva Regionális Szilárdhulladék Kezelő Rendszer Létrehozását Célzó Önkormányzati Társulás

Támogatási szerződés 2018. január 23-án került aláírásra.

A projekt célja

A fejlesztés célja a lakosságtól szelektíven begyűjtött, anyagában hasznosítható hulladékok válogatási hatékonyságának fejlesztése és ezáltal a válogatás költségeinek csökkentése a fenntartható működtetés biztosításához.

A Válogatóműben tervezett fejlesztések a lakossági szelektívgyűjtésből származó hulladékok gépi előválogatásával, a beérkező vegyes szelektív hulladékot, annak 5-6 fő hulladékáramra való bontását biztosítják. Fejlesztés nélkül a válogatáshoz szükséges munkaerő már a jelen helyzetben sem áll rendelkezésre, az álláshelyek 40%-a évek óta betöltetlen. A munkaerőhiány miatt a munkatársak megtartása is csak a munkabérek folyamatos emelésével érhető el. A kézi válogatás a fejlesztés után csak a géppel szétválasztott hulladékáramok finom válogatására, az előállított hasznosítható hulladékok minőségének javítására, és a hasznosítható mennyiség arányának növelésére szolgálna.

A projekt műszaki tartalma

A projekt keretében a kőényi hulladékkezelő központban működő szelektív hulladék válogatómű fejlesztése fog megtörténni. Az új válogató technológiasor a meglévő válogató csarnok épületben lesz elhelyezve. A haszonanyagot optikai (közel infravörös – NIR) válogatók, a 2D és 3D anyagok szétválasztására alkalmas ballisztikus szeparátor, illetve fémleválogatók osztályozzák. A maradék, illetve az előkezelt frakciók, továbbá a leválasztott fém hulladék a kihordó szalagokon keresztül tároló boksokba, vagy konténerekbe kerülnek. A leválasztott maradék hulladék hasznosításra vagy ártalmatlanításra kerül. Az anyagában nem hasznosítható, de előkezelt maradék hulladék ömlesztett formában a mechanikai-biológiai kezelőműbe kerül további feldolgozás céljából.

Válogató üzemben használni kívánt főbb gépészeti elemek, berendezések, gépek:

- 1 db Zsáknyitó berendezés,
- 2 db Mágneses szeparátor,
- 1 db Örvényáramú szeparátor,
- 1 db 3 frakció szétválasztására alkalmas méret szerinti osztályozó,
- 1 db Ballisztikus szeparátor,
- 5. db Optikai szeparátorok,
- 2 db Kézi válogató kabin (meglévő) átalakítása,
- 1 db Bálázógép (meglévő).
- Szállítószalagok (felhordó-, továbbító-, kihordó-, kereszt- szalagok),
- 1 db Targonca bálafogóval
- 20 db 32 m³-es görgős konténer

A tervezett válogatómű fejlesztés kapacitásának célértéke 12.000 tonna/év. A fejlesztés a technológiai gépek mellett a kisegítő berendezések, a jelenlegi technológiába illesztés, a szükséges építészeti átalakítások (bontás, építés), valamint a rendszer telepítés és beüzemelés elemeit, továbbá a kapcsolódó szolgáltatásokat (projektmenedzsment, műszaki ellenőrzés, tájékoztatás, szemléletformálás) is tartalmazza.

A projekt kulcsszereplői

Az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. és a Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulás konzorciumot hozott létre annak érdekében, hogy a projekt támogatási kérelmében szereplő célokat közösen megvalósítsák. A konzorcium vezetője a Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft.

A 339/2014. (XII.19.) Korm. rendelet alapján a projektmenedzsment feladatok ellátásáért a Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. felelős.

Ennek értelmében a projekt bonyolítását, a jogszabályban meghatározott dokumentációk elkészítésén, a közbeszerzési dokumentáció összeállításán és a beszerzések lefolytatásán, a szállítók, kivitelezők kiválasztásán, a beruházás megvalósításán át az elkészült elemek műszaki átvételéig, a pénzügyi elszámolások lezárásáig a Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. végzi. A projekt bonyolításába önkormányzati cégek nincsenek bevonva.

A projekt megvalósítás folyamatában a Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulásnak véleményezési és elfogadási (jóváhagyási) joga van. A hulladékgazdálkodási kérdésekben a Társulás a Dél-Kom Nonprofit Kft, mint a kökényi létesítmények üzemeltetőjének szakmai véleményét szokta kikérni.

Program aktuális állása:

Az NFP, mint konzorciumi partner és projektmenedzsment szervezet a hulladékválogatómű kivitelezésére irányuló nyílt közbeszerzési eljárás 2020. 07. 13-án kiírásra került.